

Tabelul propunerilor și obiecțiilor prezentate referitor la Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic

Punctul propus spre modificare	Text conform proiectului	Redacția propusă de titularul de licență care a prezentat avizul	Obiecțiile și argumentele ANRE privind acceptarea sau respingerea propunerii
CONSILIUL CONCURENȚEI			
Nu sunt obiecții și propuneri			
S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” Bălți			
Secțiunea 2, pct.6 (pct. 7 în redacție finală)	Prevederile prezentei Metodologii se aplică în relațiile dintre operatorii de sistem, consumatorii finali și producători în cazul prestării următoarelor categorii de servicii auxiliare: a) racordarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua electrică; b) racordarea centralei electrice la rețeaua electrică; c) reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final, care a fost deconectată anterior pentru diferite încălcări ale normelor de utilizare a energiei electrice și/sau a clauzelor contractuale; d) deconectarea de la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final la solicitarea acestuia, cu excepția cazului de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice; e) reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final, care anterior a fost deconectată la solicitarea acestuia; f) reamplasarea echipamentului de măsurare în cazul încălcării clauzelor	<p><u>De adăugat:</u> Controlul contorului la solicitarea consumatorului noncasnic</p> <p><u>Comentarii:</u> p.180 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice (RFUEE), în caz când nu este necesar de a demonta contorul pentru a fi transmis la verificarea metrologică de expertiză)</p>	<p>Nu se acceptă Obligațiunea supravegherii corectitudinii funcționării echipamentului de măsurare revine operatorului de sistem.</p>
		<p><u>De adăugat:</u> Demontarea, instalarea și verificarea metrologică periodică a contorului la solicitarea consumatorului noncasnic</p> <p><u>Comentarii:</u> conform prevederilor p. 175 RFUEE</p>	<p>Se acceptă parțial A fost inclusă o categorie nouă de servicii auxiliare: <i>„j) demontarea și remontarea echipamentului de măsurare, la solicitarea utilizatorului de sistem, pentru verificarea metrologică de expertiză prin care nu se depistează abateri de la norme.”</i></p>
		<p><u>De adăugat:</u> Demontarea contorului la solicitarea consumatorului noncasnic</p> <p><u>De adăugat:</u> Instalarea contorului la solicitarea consumatorului noncasnic</p>	<p>Nu se acceptă Este puțin probabil să apară situații în care se solicită doar demontarea sau doar instalarea contorului, pot fi solicitări de demontare pentru reamplasare sau pentru verificare, situații care sunt prevazute deja în proiectul de metodologie. Concomitent, în legătură cu demontarea/instalarea echipamentului de</p>

	<p>contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate sau refuzul repetat al consumatorului final de a permite accesul personalului operatorului de sistem pentru citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, controlului echipamentului de măsurare și altor instalații ce aparțin operatorului de sistem;</p> <p>g) punerea sub tensiune a instalației de utilizare a consumatorului final în cazul când executarea instalației de racordare este asigurată de către solicitant;</p> <p>h) desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final;</p> <p>i) sigilarea echipamentului de măsurare după efectuarea unor lucrări la solicitarea consumatorului final.</p>		<p>măsurare la solicitare, solicitantul urmează să achite tariful pentru desigilarea/sigilarea echipamentului de măsurare, prevăzut în Metodologie</p>
<p>Secțiunea 4, p. 20 (pct. 21 în redacție finală)</p>	<p>Cheltuielile cu personalul includ sumele pentru retribuirea muncii personalului nemijlocit încadrat în procesul de prestare consumatorului final a serviciului auxiliar, determinate reieșind din salariul mediu al personalului care efectuează lucrările, durata de timp necesară pentru realizarea de către personalul operatorului a tuturor operațiilor de prestare a serviciului auxiliar respectiv, sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate din sumele de retribuire a muncii personalului</p>	<p>De prevăzut cheltuielile legate de remunerarea muncii șoferului sau mașinistului, cheltuielile legate de întreținerea mijlocului de transport (reparații curente, deservirea tehnică, uzura anvelopelor, întreținerea)</p>	<p>Nu se acceptă Cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport sunt prevăzute în metodologie. Referitor la cheltuielile de întreținere a mijloacelor de transport și cheltuielile de remunerare a șoferilor, acestea sunt pe deplin reflectate în costurile aprobate pentru activitatea de distribuție.</p>

	<p>operatorului de sistem, nemijlocit încadrat în prestarea serviciului auxiliar. La determinarea cheltuielilor cu personalul, timpul deplasării personalului operatorului de sistem la locul de consum unde urmează să fie prestat serviciul auxiliar, se calculează reieșind din distanța medie de deplasare în raza localității deservite de operator. Cheltuielile cu personalul se determină de către operator pentru fiecare tip de servicii „y” din categoria „z” de servicii auxiliare.</p>		
<p>pct.8, Formula (1)</p>	$TSA_z^y = (CMSA_z^y + CTSA_z^y + CPSA_z^y) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (1)$	<p>De prevăzut rata rentabilității în mărime de 15%</p> <p><u>Comentarii:</u> Rămâne tendința de depreciere a leului care afectează prețul materialelor de construcție și combustibil</p>	<p>Nu se acceptă Ținând cont, că activitatea operatorului de sistem aferentă prestării serviciilor auxiliare este reglementată, activitatea de bază fiind prestarea serviciului de transport și de distribuție a energiei electrice, tarifele pentru care sunt de asemenea reglementate și serviciile auxiliare se prestează de către operatorii de sistem ca întreprinderi care dispun de rețele electrice (de transport și respectiv de distribuție) ce își desfășoară activitatea ca un monopol natural, se consideră oportun, ca mărimea rentabilității să fie stabilită 5 % din totalul cheltuielilor. Mai mult decât atât, rentabilitatea activității de distribuție constituie circa 6-7% din tariful achitat de consumatorii finali, or nu e normal ca rentabilitatea raportată la costuri să fie de 3 ori mai mare pentru o activitate auxiliară decât pentru activitatea de bază.</p>
<p>La metodologie</p>		<p>În cazul, când executarea serviciului auxiliar va presupune pierderi pentru întreprindere, de rezervat dreptul de a nu executa solicitarea</p>	<p>Nu se acceptă În conformitate cu prevederile art. 2 din Legea cu privire la energia electrică serviciile auxiliare sunt definite ca „servicii adiționale transportului sau distribuției energiei electrice, acordate</p>

			utilizatorilor de sistem și terților de către operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție, în conformitate cu prezenta lege și cu Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. Or, prestarea serviciilor auxiliare este o obligație a OSD și nu poate fi condiționată de anumiți factori.
CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ A SINDICATELOR DIN MOLDOVA			
Pct.8, formula (1)	$TSA_z^y = (CMSA_z^y + CTSA_z^y + CPSA_z^y) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (1)$	Propunem de a exclude din formula de calcul a tarifelor pentru serviciile auxiliare rentabilitatea operatorilor de sistem (RN=5%)	Nu se acceptă Conform prevederilor art. 87, alin. (2), lit. (g) din Legea cu privire la energia electric, metodologiile elaborate și aprobate de Agenție trebuie să asigure faptul că prețurile și tarifele reglementate sînt justificate, rezonabile, verificabile, nediscriminatorii, transparente, bazate pe performanță și pe criterii obiective și includ o rată rezonabilă de rentabilitate. Respectiv, la prestarea serviciilor auxiliare, tarifele aferente acestora de asemenea trebuie să includă o rată rezonabilă de rentabilitate
MINISTERUL ECONOMIEI			
Secțiunea 2, pct.4 (pct. 5 în redacție finală)	Tariful pentru serviciul auxiliar reprezintă contravaloarea cheltuielilor necesare și justificate, suportate de operatorul de sistem pentru realizarea tuturor operațiunilor legate de prestarea serviciului auxiliar, deplasarea personalului operatorului la locul prestării serviciului auxiliar, utilizarea în procesul prestării serviciului auxiliar a materialelor, a mijloacelor de transport, a mașinilor și a mecanismelor necesare, efectuarea de către personalul operatorului de sistem a lucrărilor necesare pentru prestarea serviciului auxiliar și întocmirea, după caz, a actului	Considerăm necesar de a da o definiție mai simplificată a termenului „tarif pentru serviciul auxiliar” <u>Comentarii:</u> Deoarece pe parcursul textului sunt descifrate toate componentele ce sunt incluse în tarif	Se acceptă. După modificare p.5 va avea următorul conținut: „5.Tariful pentru serviciul auxiliar reprezintă contravaloarea cheltuielilor necesare și justificate, suportate de operatorul de sistem pentru realizarea tuturor operațiunilor legate de prestarea serviciului auxiliar, deplasarea personalului operatorului la locul prestării serviciului auxiliar, utilizarea în procesul prestării serviciului auxiliar a materialelor, a mijloacelor de transport, a mașinilor și a mecanismelor necesare, efectuarea de către personalul operatorului de sistem a lucrărilor necesare pentru prestarea serviciului auxiliar și

	de prestarea serviciului auxiliar solicitat de consumatorul final și producător		<i>întocmirea, după caz, a actului de prestare a serviciului auxiliar solicitat de consumatorul final și producător.”</i>
La p.17 (pct. 16 în redacție finală)	Tarifele pentru desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final se determină conform formulei: $TSA_{dsg} = (CMSA_{dsg} + CTSA_{dsg} + CPSA_{dsg}) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) (15)$	De revăzut/modificat formula de calcul al Tarifului pentru desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final. Totodată de revăzut componenta $CMSA_{dsg}$ (necesar de stipulat care cheltuieli materiale suportate sunt utilizate la desigilarea echipamentului de măsurare în contextul pct.18, secțiunea 4.)	Formula de calcul atarifului pentru desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final va rămâne cea prezentă, doar componenta $CMSA_{dsg}$ ce prezintă careva cheltuieli în rezultatul utilizării unor materiale în caz de necesitate - se va calcula, iar în cazul când nu vor fi utilizate materiale, componenta dată va fi egală cu 0 (zero).
Secțiunea 5		Considerăm, că secțiunea dată ar putea fi completată cu un nou punct cu următorul conținut: „Operatorul de sistem nu este în drept să modifice/recalculeze tarifele pentru serviciile auxiliare, prestarea cărora a fost inițiată pînă la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri”.	Nu se acceptă Propunerea nu este clară. De remarcat că pînă la aprobarea unor noi tarife pentru serviciile auxiliare, în conformitate cu noua Metodologie, urmează să fie aplicate tarifele pentru serviciile auxiliare existente.
S.A. „RED Nord –Vest”			
Secțiunea 2, p.7	Prezenta Metodologie reglementează modul de calculare și aplicare a tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate consumatorilor finali și/sau producătorilor de către operatorii de sistem după cum urmează: a) pentru racordarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua electrică; b) pentru racordarea centralei electrice la rețeaua electrică; c) pentru reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final, care a fost deconectată anterior pentru diferite încălcări ale normelor de utilizare a	Consideram oportuna luarea în calcul a solicitărilor de deconectare a consumatorilor primite de la furnizor.	Nu se acceptă Este necesară o conlucrare efectivă între furnizor și operatorul de sistem, precum și o analiză minuțioasă, asupra listelor privind deconectarea instalațiilor de utilizare a consumatorilor cu scopul de a concretiza posibilitatea și corectitudinea deconectării acestora. Este necesar de lucrat cu consumatorii, pentru a nu deconecta instalațiile de utilizare.

energiei electrice și/sau a clauzelor contractuale;

d) pentru deconectarea de la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final la solicitarea acestuia, cu excepția cazurilor de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice ;

e) pentru reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final, care anterior a fost deconectată la solicitarea acestuia;

f) pentru reamplasarea echipamentului de măsurare în cazul încălcării clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică sau refuzul repetat al consumatorului final de a permite accesul personalului operatorului de sistem pentru citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, controlului echipamentului de măsurare și altor instalații ce aparțin operatorului de sistem;

g) pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare a consumatorului final în cazul când executarea instalației de racordare este asigurată de către solicitant;

h) pentru desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final;

i) pentru sigilarea echipamentului de măsurare după efectuarea unor lucrări la solicitarea consumatorului final.

Secțiunea 3, p.8, formula (1)	$TSA_z^y = (CMSA_z^y + CTSA_z^y + CPSA_z^y) * \left(1 + \frac{ICDA}{100}\right) * \left(1 + \frac{RN}{100}\right) \quad (1)$	Aici nu sunt incluse cheltuielile comerciale si general administrative comparativ cu Metodologia veche. Solicitam sa fie specificat cum se vor reflecta cheltuielile respective.	Aceste cheltuieli sunt incluse: a se vedea ICDA - indicele cheltuielilor de distribuire și administrative ale operatorului de sistem.
Secțiunea 3, p.8, formula (1)		Propunem ca valorile ICDA si RN sa rămână la valoarea prevăzuta în metodologia existenta la moment	Nu se acceptă. A se vedea explicațiile de mai sus
Secțiunea 3, p.10, formula 2	$TSA_r^y = TSA_r^s + TSA_r^{sp} * (L - 10m) \quad (2)$	Tariful specific pentru realizarea instalației de racordare se poate de calculat conform documentație normativ-tehnice aprobata de Ministerul Construcțiilor si Dezvoltării Regionale (norme de elaborare a devizelor de cheltuieli. Astfel OR va fi în aceleași condiții de piața ca si orice antreprenor care prestează servicii de construcție a rețelelor electrice.	Nu se acceptă Legea cu privire la energia electrică stabilește expres în art. 86, alin. (2), lit. e) necesitatea aprobării de către Agenție a tarifelor de racordare, conform Metodologiei. Respectiv, acest tarif nu poate fi calculat conform documentației normativ-tehnice aprobată de Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale
Secțiunea 4, p.18 (pct. 20 în redacție finală)	Cheltuielile materiale, cheltuielile cu personalul se determină direct pentru fiecare tip de serviciu „y” din categoria „z” de serviciu auxiliar. În cheltuielile materiale se includ toate costurile materialelor, pieselor, energiei și combustibilului necesare pentru prestarea serviciului auxiliar solicitat de consumatorul final. Cheltuielile materiale necesare pentru prestarea serviciului auxiliar se determină de operatorul de sistem reieșind din normele justificate de consum a materialelor, cantitatea necesară pentru prestarea serviciului auxiliar, prețurile de achiziție a materialelor de către operatorul de sistem în urma achizițiilor efectuate în baza Regulamentului	Nu este clar care regulament este indicat.	Se acceptă. <i>Sintagma „Regulamentului aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.” se substituie cu sintagma „Regulamentului privind procedurile de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licență din sectoarele electroenergetic, termoenergetic, gazelor naturale și a operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare – Agenția) nr. 24/2017 din 26.01.2017”</i>

	aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.		
TERMOELECTRICA S.A.			
	Obiecții și propuneri nu sunt		
RED Union Fenosa SA			
Secțiunea 1 p.3, lit.b)	b) acoperirea cheltuielilor necesare și justificate ale operatorilor de sistem pentru prestarea serviciilor auxiliare;	Principiile trebuie să prevadă și acceptarea unui profit rezonabil pentru prestarea serviciilor auxiliare. Cu atât mai mult că în text rentabilitatea este inclusă la calcularea tarifelor auxiliare (a se vedea RN în formula 1).	Se acceptă Pct. 2, alin. b) din proiect în redacție finală a fost modificat pentru a reflecta propunerea respectivă
Secțiunea 2 Observație generală		Având în vedere multitudinea de servicii auxiliare, calcularea acestora în fiecare an și aprobarea lor de către ANRE devine mult anevoioasă, cu cheltuieli importante de timp și resurse umane. Din acest motiv, considerăm că tarifele pentru serviciile care pot fi standardizate trebuie să fie calculate prin intermediul unor costuri de bază (negociate fiecare 5-7 ani) actualizate anual la inflație, fără a mai trece procedura de aprobare la ANRE.	Nu se acceptă, După prima aprobare, revizuirile ulterioare ale tarifelor nu vor necesita mult timp (vor fi deja stabilite normele de timp și de consum a materialelor) astfel încât calculele vor fi ajustate doar la evoluția prețurilor la materiale și combustibil precum și la evoluția remunerării muncii. Principiile reglementării stimulatorii nu pot fi aplicate la serviciile auxiliare.
Secțiunea 2 p.4 (pct. 5 în redacție finală)	Tariful pentru serviciul auxiliar reprezintă contravaloarea cheltuielilor necesare și justificate, suportate de operatorul de sistem pentru realizarea tuturor operațiunilor legate de prestarea serviciului auxiliar, deplasarea personalului operatorului la locul prestării serviciului auxiliar, utilizarea în procesul prestării serviciului auxiliar a materialelor, a mijloacelor de transport, a mașinilor și a mecanismelor necesare, efectuarea de către personalul operatorului de sistem a lucrărilor necesare pentru prestarea serviciului	Sfârșitul frazei de completat cu textul: „ precum și de acoperire a rentabilității reglementate” <u>Comentarii:</u> În text rentabilitatea este inclusă la calcularea tarifelor auxiliare (a se vedea RN în formula 1).	Nu se acceptă Propunerea nu aduce careva îmbunătățiri. Totodată, pct. 2, alin. b) din proiect a fost modificat pentru a reflecta faptul că tarifele reglementate includ și o rată rezonabilă de rentabilitate.

	auxiliar și întocmirea, după caz, a actului de prestarea serviciului auxiliar solicitat de consumatorul final și producător.		
Secțiunea 2 pct.6 (pct. 7 în redacție finală)	<p>Prevederile prezentei Metodologii se aplică în relațiile dintre operatorii de sistem, consumatorii finali și producători în cazul prestării următoarelor categorii de servicii auxiliare:</p> <p>a) racordarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua electrică;</p> <p>b) racordarea centralei electrice la rețeaua electrică;</p> <p>c) reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final, care a fost deconectată anterior pentru diferite încălcări ale normelor de utilizare a energiei electrice și/sau a clauzelor contractuale;</p> <p>d) deconectarea de la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final la solicitarea acestuia, cu excepția cazului de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice;</p> <p>e) reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final, care anterior a fost deconectată la solicitarea acestuia;</p> <p>f) înlocuirea echipamentului de măsurare în cazul încălcării clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a energiei electrice consumate sau refuzul repetat al consumatorului final de a permite</p>	<p>De completat cu următoarele categorii de servicii auxiliare:</p> <p>j) admiterea terților la executarea lucrărilor în zona de protecție;</p> <p>l) recepționarea tranșeelor pentru pozarea LEC;</p> <p>m) coordonarea proiectelor și a lucrărilor de pozare;</p> <p>n) reamplasarea echipamentului de măsurare la solicitarea consumatorului;</p> <p>o) controlul neplanificat al echipamentului de măsurare la solicitarea consumatorului;</p> <p>p) extragerea datelor privind curba de sarcină de la contorul intelectual la solicitarea consumatorului;</p> <p>q) coordonarea planurilor urbanistice sau de amenajare a teritoriului;</p> <p>r) demontarea și remontarea echipamentului de măsurare pentru verificare metrologică;</p> <p>s) înlocuirea echipamentului de măsurare la solicitarea consumatorului;</p> <p>t) înlocuirea bransamentului și/sau a cutiei de protecție a echipamentului de măsurare;</p> <p>u) Schimbarea automatului conform puterii contractate.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>La coordonarea proiectului instalației electrice se aplică abordarea stipulată în pct. 23 din anexa nr.3 a Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010 (<i>Monitorul Oficial nr. 59-62/308, 15.04.2011</i>), care prevede, că „elaborarea și coordonarea proiectului instalației electrice cu operatorul de rețea este obligatorie... coordonarea proiectului respectiv se efectuează de către operatorul de rețea în termen de cel mult 10 zile calendaristice de la data solicitării”. Regulamentul nu prevede dreptul operatorului de distribuție de a solicita careva plăți la coordonarea proiectului instalației electrice. În mod similar, Legea cu privire la energia electrică nu prevede atribuția operatorului de sistem de a coordona proiectele ca un serviciu auxiliar.</p> <p>Totodată, în conformitate cu prevederile pct. 18 a Hotărârii Guvernului nr. 514 din 23 aprilie 2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice (<i>Monitorul Oficial nr. 59-61/603, 02.05.2002</i>), toate tipurile de lucrări în zonele de protecție se vor executa numai cu acordul întreprinderii de rețele electrice. De menționat însă, că nu este prevăzută achitarea de către solicitant a careva plăți operatorului de rețea pentru acordul de executare a lucrărilor în zonele de protecție a rețelelor electrice.</p> <p>Astfel, perceperea unor plăți pentru coordonarea</p>

	<p>accesul personalului operatorului de sistem pentru citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, controlului echipamentului de măsurare și altor instalații ce aparțin operatorului de sistem;</p> <p>g) punerea sub tensiune a instalației de utilizare a consumatorului final în cazul când executarea instalației de racordare este asigurată de către solicitant;</p> <p>h) desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final;</p> <p>i) sigilarea echipamentului de măsurare după efectuarea unor lucrări la solicitarea consumatorului final.</p>		<p>proiectului instalației tehnice și pentru eliberarea permisului de executare a lucrărilor în zona de protecție a rețelelor electrice reprezintă o încălcare a prevederilor actelor normative în vigoare și constituie plăți nejustificate.</p> <p>Concomitent, la punctul respectiv a fost inclusă o categorie nouă de servicii auxiliare:</p> <p><i>j) demontarea și remontarea echipamentului de măsurare, la solicitarea utilizatorului de sistem, pentru verificarea metrologică de expertiză prin care nu se depistează abateri de la norme.</i>”</p> <p>Concomitent, unele categorii au fost partial modificate pentru a reflecta inclusiv propunerea.</p>
<p>Secțiunea 2, pct. 7</p>	<p>Prezenta Metodologie reglementează modul de calculare și aplicare a tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate consumatorilor finali și/sau producătorilor de către operatorii de sistem după cum urmează:</p> <p>a) pentru racordarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua electrică;</p> <p>b) pentru racordarea centralei electrice la rețeaua electrică;</p> <p>c) pentru reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final, care a fost deconectată anterior pentru diferite încălcări ale normelor de utilizare a energiei electrice și/sau a clauzelor contractuale;</p> <p>d) pentru deconectarea de la rețeaua</p>	<p>După cuvintele serviciile auxiliare de completat cu sintagma: „stipulate în p.6”, iar textul de mai departe de exclus</p> <p><u>Comentarii:</u> Nu este cazul să se repete încă odată <u>serviciile respective.</u></p>	<p>Se acceptă parțial A fost reformulat pct. 6, iar pct.7 a fost exclus.</p>

	<p>electrică a instalației de utilizare a consumatorului final la solicitarea acestuia, cu excepția cazurilor de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice ;</p> <p>e) pentru reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final, care anterior a fost deconectată la solicitarea acestuia;</p> <p>f) pentru reamplasarea echipamentului de măsurare în cazul încălcării clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică sau refuzul repetat al consumatorului final de a permite accesul personalului operatorului de sistem pentru citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, controlului echipamentului de măsurare și altor instalații ce aparțin operatorului de sistem;</p> <p>g) pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare a consumatorului final în cazul când executarea instalației de racordare este asigurată de către solicitant;</p> <p>h) pentru desigilarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării unor lucrări la solicitarea consumatorului final;</p> <p>i) pentru sigilarea echipamentului de măsurare după efectuarea unor lucrări la solicitarea consumatorului final.</p>		
Secțiunea 3 pct.8	Prezenta Metodologie prevede că tarifele pentru serviciile auxiliare prestate de către operatorii de sistem se	De revăzut mărimea indicelui cheltuielilor de distribuire și administrative ICDA	Nu se acceptă Este total eronată informația prezentată de întreprindere. În structura tarifelor existente

	<p>determină în baza următoarei formule generale:</p>	<p><u>Comentarii:</u> Aplicarea 14,5% pentru indicatorul ICDA duce la micșorarea de 6-7 ori a plăților pentru serviciile auxiliare existente. Conform documentului de unde ANRE a preluat această cifră, ea corespunde „determinării prin metoda de resurse a valorii obiectivelor de construcții, finanțate din contul bugetului public național”. Serviciile prestate în cazul Operatorului de rețea nu sunt efectuate din contul bugetului public național, ci din contul cheltuielilor de întreținere și exploatare a întreprinderii, care sunt prestabilite. Totodată, un indicator ICDA de 14,5% ar putea fi aplicat doar pentru servicii ce implică consumuri materiale consistente (cum ar fi montarea instalației de racordare), dar nicidecum pentru servicii fără consumuri materiale sau cu consumuri infime de materiale (de ex. deconectare/reconectare la solicitare, reconectare la rețea a consumatorului deconectat pentru diferite încălcări, etc). Pentru aceste din urmă servicii cota cheltuielilor de regie trebuie să fie egală cu 76% aplicabilă asupra consumurilor cu remunerarea muncii și specificată în Informația nr. 05/26-964 din 14.05.2015, publicată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în MO nr. 131-138/887 din 29.05.2015.</p>	<p>cheltuielile de regie constituie circa 30% din costuri, respectiv nu poate aplicarea ICDA la valoarea de 14,5% sa diminueze de 6-7 ori plățile pentru serviciile auxiliare. Mai mult decât atât, precedent se aplica 30% la cheltuielile care nu includeau în structura lor costul materialelor utilizate la lucrări (în afară de sigilii) și nici uzura unităților de transport.</p>
--	---	--	--

<p>Secțiunea 3 pct.8</p>		<p>De revăzut mărimea indicelui rentabilitatea operatorului de sistem RN (de stabilit în mărime de 12%)</p> <p><u>Comentarii:</u> <u>Rentabilitatea este prea mică, nu are justificare și se încadrează în limitele greșei ingineresti. Rentabilitatea a fost micșorată de trei ori față de metodologia în vigoare fără nici un argument.</u></p>	<p>Nu se acceptă Ținând cont, că activitatea operatorului de sistem aferentă prestării serviciilor auxiliare este reglementată, activitatea de bază fiind prestarea serviciului de transport și de distribuție a energiei electrice, tarifele pentru care sunt de asemenea reglementate și serviciile auxiliare se prestează de către operatorii de sistem ca întreprinderi care dispun de rețele electrice (de transport și respectiv de distribuție) ce își desfășoară activitatea ca un monopol natural, se consideră oportun, ca mărimea rentabilității să fie stabilită 5 % din totalul cheltuielilor. Mai mult decât atât, rentabilitatea activității de distribuție constituie circa 6-7% din tariful achitat de consumatorii finali, or nu e normal ca rentabilitatea raportată la costuri să fie de 3 ori mai mare pentru o activitate auxiliară decât pentru activitatea de bază.</p>
<p>Secțiunea 3 p.10</p>	<p>Tariful pentru racordarea instalației de utilizare ale consumatorului final sau centralei electrice a producătorului la rețeaua electrică de 0,4 kV se determină în baza următoarei formule:</p>	<p>În prima frază după cuvântul „consumatorului” de completat cu cuvântul „casnic”, iar textul: „a centralei electrice a producătorului” de exclus. În formula 2 dimensiunea de „10m” de substituit cu „26,14 m”</p> <p><u>Comentarii:</u> Lungimea medie a unei instalații de racordare 0,4 kV aeriană, din practica GNF, este de 26,14 m. Dacă în cazul unui consumator casnic, racordat aerian la rețea, este mai simplu de definit un tarif standard, atunci în cazul unui consumator casnic, racordat prin cablu, precum și noncasnic care necesită racordarea la 0,4 kV se cer a fi definite tarife standard pentru diferite tipodimensiuni ale conductoarelor și</p>	<p>Nu se acceptă Distanța de 10 metri nu trebuie să reflecte lungimea medie a unei instalații de racordare în zona de deservire a RED Union Fenosa, aceasta reprezintă dimensiunea unei instalații tip care trebuie să simplifice calculele pentru utilizatorii de sistem, este mai rațională și mai comodă multiplicarea/divizarea cu/la un număr întreg decât cu/la un număr cu valori zecimale după virgulă.</p>

		cablurilor electrice. Definirea unui tarif standard devine și mai complicată atunci când sunt vizați consumatori noncasnici care necesită racordare la medie sau înaltă tensiune. Iată de ce, GNF propune ca pentru toate aceste cazuri tariful să fie determinat în baza devizului de cheltuieli aferent fiecărui caz în parte.	
Secțiunea 3 pct.10	unde: $CMSA_r^s$ – include cheltuielile materiale utilizate la montarea instalației de racordare standard: costul materialelor necesare pentru realizarea instalației de racordare și după caz, costul altor materiale necesare pentru efectuarea lucrărilor de terasament;	La formula (3) la indicele $CMSA_r^s$ de exclus textul: „și după caz, costul altor materiale necesare pentru efectuarea lucrărilor de terasament” <u>Comentarii:</u> în pct.23 se menționează că săpăturile și refacerea carosabilului nu se includ în tariful pentru serviciul auxiliar, aceste cheltuieli urmând să fie adăugate suplimentar la tarife);	Se acceptă
Secțiunea 3 Formula (5)	$TSA_r^{sp} = (CMSA_r^{sp} + CPSA_r^{sp} + (CIPSA_r^{sp} * N)) * (1 + \frac{ICDA}{100}) * (1 + \frac{RN}{100})(5)$	în cheltuielile $CIPSA_r^{sp}$ de inclus și salariul personalului <u>Comentarii:</u> Salariile personalului sunt omise, fără explicații. Ele sunt necesare efectuării lucrărilor respective.	Se acceptă În componenta respectivă au fost incluse și cheltuielile aferente personalului
Secțiunea 3 p.11 (pct. 10 în redacție finală)		De exclus pct.11 din proiect. <u>Comentarii:</u> Pentru consumatorul casnic nu se prevede racordarea la medie și înaltă tensiune, iar tariful pentru consumatorii noncasnici se va efectua în baza devizului de cheltuieli.	Se acceptă parțial Nu se are în vedere consumatorul casnic, ci consumatorul final și centralele electrice instalațiile cărora se conectează la medie și înaltă tensiune. De remarcat faptul că categoriile de tarife auxiliare aferente racordării au fost revizuite. Respectiv, a fost stabilită o singură categorie de

		<u>Comentariul UFM: Până la acest aliniat, textul repetă cel din p. 10. Trebuie de exclus repetarea</u>	tarife auxiliare în acest scop: tarife pentru racordarea instalației de utilizare a consumatorului final sau centralei electrice la rețeaua electrică; Acesta este descris în pct. 10 din proiect.
Secțiunea 3 pct.13 (pct. 11 în redacție finală)	CTSA_{ri} – cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor necesare la reconectarea instalației de utilizare la rețeaua electrică, inclusiv costul combustibilului utilizat la deplasarea personalului operatorului de sistem la consumatorul final și de la acesta.	Formula (11) de inclus în cheltuielile CTSA _{ri} și cheltuielile la deconectare, după caz <u>Comentarii:</u> La momentul deconectării forțate a consumatorului de la rețea nu este prevăzut mecanismul de recuperare a costurilor personalului angajat în deconectare, materialelor și a consumurilor privind remunerării muncii.	Se acceptă parțial Componenta CTSA _{ri} include și cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor necesare la deconectarea centralei electrice sau a instalației de utilizare la rețeaua electrică
Secțiunea 4 p.21 (pct. 22 în redacție finală)	Cheltuielile privind utilizarea mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor se determină reieșind din timpul în care acestea nemijlocit sunt utilizate la prestarea tipului concret de serviciu auxiliar și includ cheltuielile cu amortizarea și costul combustibilului utilizat. Costul combustibilului utilizat la deplasarea mijloacelor de transport la locul de consum se calculează reieșind din viteza medie de deplasare în raza localității deservite de operatorul de sistem. În timpul de utilizare a mijloacelor de transport, mașinilor și mecanismelor la prestarea serviciilor se include și timpul deplasării acestora la consumator sau producător conform prevederilor prezentei Metodologii. În cazul, în care pentru anumite tipuri de servicii auxiliare se vor stabili tarife	În ultima frază după cuvintele „se vor include doar” de completat cu textul „partea care depășește costul din” omițând prepoziția „în” <u>Comentarii:</u> Instalarea pilonilor, considerată activitate suplimentară, cere altă tehnică, decât cea pentru serviciul standard, cu costuri mai mari.	Se acceptă parțial Fraza în cauză a fost exclusă, având în vedere faptul că principiile respectiv este expres stabilit în prevederile ce țin de determinarea tarifelor respective.

	standard și tarife suplimentare celor standard, cheltuielile privind utilizarea transportului, mașinilor și mecanismelor aferente duratei de timp necesare pentru deplasarea acestora la consumator se vor include doar în tariful serviciului standard.		
CENTRUL ANTICORUPȚIE AL REPUBLICII MOLDOVA			
Obiecții sau propuneri nu sunt (aviz nr.06/2-7236 din 15.12.2017)			
MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA			
(Aviz nr.03/15 din 03.01.2018)			
La proiectul hotărârii		În clauza de emiteră se va menține doar referința la art. 7 alin. (2) lit. b) din <i>Legea nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică</i> , care constituie temei legal pentru elaborarea și aprobarea prezentei metodologii, iar trimiterea la alin. (2) lit. e) din art. 86 al Legii nominalizate se va exclude, deoarece aceasta doar nominalizează prețurile și tarifele care se atribuie la categoria de prețuri și tarife reglementate.	Se acceptă
		Sursa publicării <i>Legii nr. 107 din 27 mai 2016</i> se va expune după formula: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413). Observația este valabilă și pentru pct. 3 din proiectul hotărârii.	Se acceptă
		Deoarece <i>Legea nr. 107 din 27 mai 2016</i> a fost supusă anterior amendamentelor, după sursa publicării acesteia se va completa cu sintagma „cu modificările și completările ulterioare”.	Se acceptă
		Potrivit pct. 6 al <i>Hotărârii Guvernului</i>	Se acceptă

		<p>nr. 1104 din 28 noiembrie 1997 actele nesupuse expertizei juridice și înregistrării de stat, nu au putere juridică și nu pot servi drept temelie legitimă pentru reglementarea relațiilor de drept respective.</p> <p>În acest context, relevăm faptul, că este conceptual greșit de a abroga un act care nu are putere juridică (în speță <i>Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE cu privire la aprobarea Metodologiei de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile de distribuite a energiei electrice</i>).</p>	
La proiectul Metodologiei			
Pct.1		În titlul Metodologiei după cuvântul „calculare” se va exclude prepoziția „de”.	Se acceptă
Pct. 9		Nu este corectă expresia „reieșind din”, fiind preluată de-a gata expresia din limba rusă „исходя из”. Propunem substituirea acesteia cu cuvintele „pornind de la” (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).	Se acceptă parțial Expresia „reieșind din” se substituie cu sintagma „În baza”
Pct 18 și 19 și pe parcursul textului		Cuvintele „cheltuielile cu personalul” se vor substitui cu cuvintele „cheltuielile de personal”	Se acceptă
Pct.22		Întru corectitudinea redactării, cuvintele „în dependentă de” se vor substitui cu cuvintele „în funcție de”.	Se acceptă
Pct.24		Referitor la publicarea în Monitorul	Se acceptă

		Oficial al Republicii Moldova a tarifelor la serviciile auxiliare aprobate de Agenție se va exclude, întrucât Agenda nu este abilitata cu dreptul de a reglementa modul de publicare a actelor in Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Actele oficiale care se publica in Monitorul Oficial al Republicii Moldova sunt enunțate in art. 1 alin. (1) din <i>Legea nr. 173-XIII din 6 iulie 1994 privind modul de publicare și intrare in vigoare a actelor oficiale.</i>	
Pct.25		Cuvintele „pe paginile lor electronice oficiale” se vor substitui cu cuvintele „pe pagina web oficiala”.	Se acceptă